

دکتر محمد حسینی

واحد علمی شرکت پخش رازی

پژوهش و اقتدار ملی

بدون شک لازمه دیگر در پیشبرد برنامه‌های توسعه کشوری وجود امکانات اقتصادی می‌باشد و پرواضح است که در عصر حاضر دستیابی به توان اقتصادی خود مستقیماً وابسته به توان علمی جامعه می‌باشد. بنابراین برای رسیدن به یک جامعه مقتدر و توانا می‌بایست هرچه بیشتر به تقویت بنیه علمی که همانا تربیت نیروهای متخصص پژوهشگر می‌باشد پرداخت. لازم به توضیح نیست نیروی متخصص پژوهشگر به معنای کادرهای صرفاً خدماتی نبوده، بلکه به معنای افرادی است که در حیطه تخصصی خود، توان شناخت مسئله‌ای را داشته و بتوانند جهت حل این مسئله از منابع علمی، اطلاعات لازم را کسب و تجزیه و تحلیل نموده سپس با استفاده از تجربه علمی و منابع موجود، طرح یا برنامه‌ای را جهت رفع مشکل ارائه و به اجراء درآورند. دستیابی به این توانایی نه صرفاً از طریق آموزش‌های کلاسیک تئوریک بلکه از طریق بالابردن توان پژوهشی متخصصین و تربیت افراد پژوهشگر میسر می‌باشد. بنابراین با بالا بردن استعداد و امکانات پژوهشی کشوری و به خصوص دانشگاهی است که

امروزه بر همگان به خوبی روشن گردیده که توان سیاسی - اقتصادی یک کشور از توان علمی آن جامعه نشأت می‌گیرد. پرواضح است که داشتن توان علمی در هر جامعه راهگشای مشکلات روز و اتکاء اصلی در برنامه‌ریزی‌های آینده آن ملت خواهد بود. دارا بودن توان علمی به معنای واقعی یعنی در اختیار داشتن متخصصین پژوهشگر در کلیه علوم از علوم انسانی گرفته تا علوم پایه نظیر ریاضی، فیزیک، شیمی و ... تا علوم فنی، کشاورزی و پزشکی و داروسازی می‌باشد. بدیهی است بهره‌گیری مشترک از این علوم است که منجر به افزایش توان علمی و قابلیت در حل مشکلات و برنامه‌ریزی منطقی جهت آینده می‌شود. تنها با دراختیار داشتن محققین لایق و کارآمد می‌توان براساس امکانات، نیازهای کشور را در کلیه امور از جمله صنعتی، آموزشی، بهداشتی، اقتصادی، فرهنگی و حتی نظامی تأمین نمود. براین اساس برنامه‌ریزی جهت تربیت نیروهای پژوهشگر از اصلی‌ترین ملزومات جهت رسیدن به این اقتدار علمی می‌باشد.

□ داشتن توانایی لازم در اجرای طرح‌های تحقیقاتی است که می‌تواند منجر به شکوفایی علمی و به دنبال آن پیشرفت صنعتی، کشاورزی و بهداشتی گردد.

می‌توان مسئله را به‌طور ریشه‌ای و با اصول علمی شناخته و با پژوهش پیرامون آن به جواب یا راه‌حل مناسب رسید. به عبارت دیگر داشتن توانایی لازم در اجرای طرح‌های تحقیقاتی است که می‌تواند منجر به شکوفایی علمی و به دنبال آن پیشرفت صنعتی، کشاورزی و بهداشتی گردد.

در تاریخ علمی کشورمان شاید بعد از ادبیات و شعر فارسی که همواره در دنیا زبانزد بوده است در علوم دیگر چون نجوم، ریاضی، شیمی، طب و داروسازی نیز همیشه دانشمندان و محققین ایرانی در دستیابی به کشفیات جدید و ارتقاء علم نقشی ارزنده و به ثبت رسیده داشته‌اند. با نگاهی اجمالی به وضعیت فعلی خود به راحتی در خواهیم یافت که در چند دهه گذشته در کشور اهمیت لازم به امر پژوهش داده نشده است و این در حالی است که طی همین دوران کشورهای دیگر به شدت در این زمینه سرمایه‌گذاری نموده و امروز شاهد دستاوردهای آن می‌باشند. با چند ایندکس ساده به راحتی می‌توان این مقیاس را انجام داد که از آن جمله می‌توان به تعداد مقالات پژوهشی منتشره از طرف

□ اقتدار اقتصادی، فرهنگی و سیاسی آینده کشور اسلامی در گرو اقتدار علمی و توان پژوهشی خواهد بود.

محققین ایران در ژورنال‌های تحقیقاتی بین‌المللی و یا تالیف کتب علمی مبنی بر تحقیق و تجربه (نه ترجمه)، توان ملی در شناخت سریع مشکلات و ارائه راه‌حل‌های علمی - عملی و یا حتی به وضعیت اقتصادی کشور اشاره نمود. آیا اینکه امروزه تقریباً تنها درآمد ارزی کشور از طریق فروش منابع طبیعی چون نفت می‌باشد و در عوض واردکننده انواع و اقسام کالاها از ماشین‌آلات گرفته تا حتی مایحتاج روزمره نظیر گندم و شکر و ... خود گواه برافت توان ملی در زمینه علمی نمی‌باشد.

با بررسی علل این عقب‌ماندگی بدون شک به این نتیجه خواهیم رسید که مهمترین علت این امر، عدم تربیت نیروهای محقق و یا ندادن اهمیت لازم به پژوهش و یا اصلاً نداشتن درک صحیح از مسئله پژوهش بوده است.

چه می‌توان کرد؟

بدون شک ما هم اکنون در مسیری قرار گرفته‌ایم که راهی جز بهادادن به علم و تخصص به ویژه پژوهش نداریم و خوشبختانه زمینه این امر به شدت در جامعه و در بین رهبران مملکتی مهیا بوده و همواره بر اهمیت علم تأکید و سفارش می‌شود. از طرف دیگر بر هیچ‌کس پوشیده نبوده نیست که در این مملکت استعدادهای فراوان ولی نهفته‌ای وجود دارد. بنابراین باید از این نعمت‌های خدادادی در جهت رفع این معضل ملی استفاده نموده و هرچه سریع‌تر به برنامه‌ریزی اصولی جهت فراهم نمودن شرایط رشد و شکوفایی پژوهش و تربیت نیروهای پژوهشگر در همه زمینه‌ها پرداخته و عزم نمائیم تا در این راه موفق گردیم که بی‌شک اقتدار اقتصادی، فرهنگی و سیاسی آینده کشور اسلامی در گرو اقتدار علمی و توان پژوهشی خواهد بود.